

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Michal MEDEK

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Brno,
Lipová 20

dříve Lipka, Dům ekologické výchovy

vedoucí Střediska ekologické výchovy Rychta Krásensko

michal.medek@rychtakrasensko.cz

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

- výchova k ochraně přírody
- výchova k péči o životní prostředí
- ekologická výchova
- environmentální výchova
- výchova k trvale udržitelnému rozvoji

CÍLE EV

- nejedná se o vzdělávání/výchovu “o,” ale “k”
- cíle environmentálního vzdělávání (UNESCO: Bělehradská deklarace 1975, Mezivládní konference o EV v Tbilisi 1977)
  - uvědomění a citlivost vůči životnímu prostředí a environmentálním problémům
  - znalosti a porozumění životnímu prostředí a environmentálním problémům
  - zodpovědný přístup k životnímu prostředí
  - znalosti a dovednosti potřebné k identifikaci a řešení environmentálních problémů
  - znalosti a dovednosti nezbytné k aktivnímu podílení se a účasti při řešení environmentálních problémů.

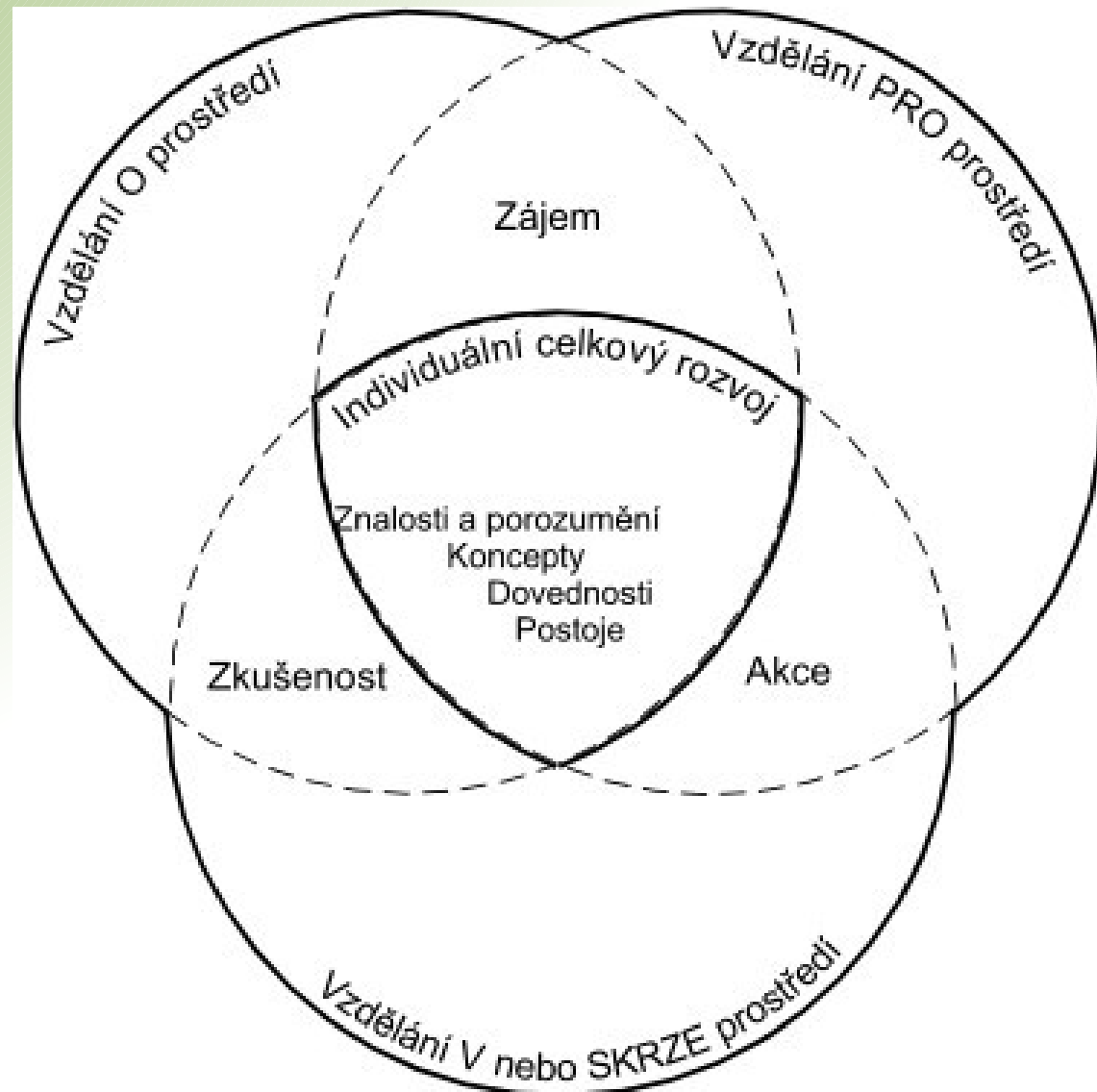

CÍLE EV

- cíle výchovy k trvale udržitelnému rozvoji
- dle Máchala (2000), který navazuje na Tbilisi Final Report:
  - zvyšovat spoluodpovědnost lidí za současný i příští stav přírody i společnosti, za místo, ve kterém žijí a které je jim domovem, za smysluplné využívání místních zdrojů;
  - rozvíjet citlivost, vstřícnost a tvořivost lidí k řešení problémů péče o přírodu i problémů lidské společnosti;
  - utvářet ekologicky příznivé hodnotové orientace, které kladou důraz na dobrovolnou střídmost, na nekonzumní, duchovní kvality lidského života.

SPECIFIKA EV

PEDAGOGICKÝ OPTIMISMUS

- základní paradigma metamorfózy politik životního prostředí do praxe
- základní omyl pedagogů nastupujících do praxe
- základní zdroj financí pro environmentální výchovu

Výchova je proces záměrného a cílevědomého vytváření a ovlivňování podmínek umožňujících optimální rozvoj každého jedince v souladu s individuálními dispozicemi a stimulující jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou a socializovanou osobností. (Pelikán, 1995)

DOKUMENTY TÝKAJÍCÍ SE ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

- Státní politika životního prostředí ČR na léta 2004 – 2010
- Strategie udržitelného rozvoje ČR (Usnesení vlády č. 1242/2004)
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (SP EVVO) v ČR a Akční plán SP EVVO ČR na léta 2007 – 2009
- krajské koncepce EVVO
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

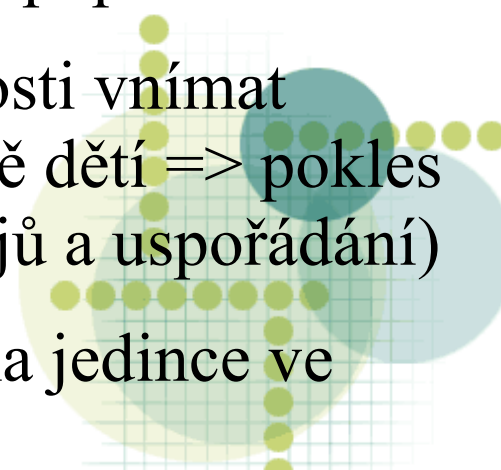
DOKUMENTY TÝKAJÍCÍ SE ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

- Vyhláška MŠMT č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Zákon č. 123/98 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákonů č. 132/2000 Sb. a č. 6/2005 Sb.

PŘEDŠKOLNÍ EV TEZE EMILKY STREJČKOVÉ

- většinu času žijeme v odpřírodněném prostředí
  - děti jsou vychovávány bez kontaktu s reálným přírodním světem
  - děti nejsou exponovány přírodním faktorům – počasí, bakteriím => tzv. skleníkové děti
  - negativní faktory vnitřního prostředí + pokročilá medicína vedou ke zhoršování zdravotního stavu i celého fitness populace
  - život ve virtuálním světě vede ke ztrátě schopnosti vnímat potřeby živého světa (péče o živé bytosti (včetně dětí => pokles porodnosti), vnímání normálnosti přírodních dějů a uspořádání)
  - izolace od přírodního prostředí doléhá nejvíce na jedince ve stadiu primární socializace
-

PŘEDŠKOLNÍ EV

TEZE EMILKY STREJČKOVÉ

- EV je proto třeba primárně zacílit na malé děti a mladé rodiče (podpora vůle k rodinnému životu)
- maximalizovat kontakt dětí s přírodním světem
- nechat děti vnímat horko, zimu, vůně a příjemné i nepříjemné zážitky, které přírodní svět poskytuje
- nechat děti starat se o živé bytosti – rostliny i zvířata, aby našly vztah a cit pro péči
- zaplňovat životní prostor dětí přírodními prvky, přírodními tématy a zejména přírodními materiály
- dávat dětem práci, která dává vědomí hodnoty věcí

